

Minister Rolnictwa i Rozwoju Wsi

Warszawa, 21 czerwca 2023 r.
znak sprawy: DRE.oze.071.16.2023

Pan
Tomasz Grodzki
Marszałek Senatu Rzeczypospolitej Polskiej

Dotyczy: oświadczenia złożonego przez Pana Senatora Jerzego Wcisłę podczas 62 posiedzenia Senatu RP w dniu 11 maja 2023 r. w sprawie ulg na ceny energii dla przetwórstwa rolno-spożywczego oraz dopłat do nawozów

Szanowny Panie Marszałku,

W odpowiedzi na oświadczenie złożone podczas 62. posiedzenia Senatu RP w sprawie ulg na ceny energii dla przetwórstwa rolno-spożywczego oraz dopłat do nawozów, poniżej przedstawiam informację na zadane pytania.

Na podstawie rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 27 stycznia 2015 r. w sprawie szczegółowego zakresu i sposobów realizacji niektórych zadań Agencji Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa (Dz. U. poz. 187, z późn. zm.), wprowadzono możliwość udzielania pomocy dla producentów rolnych, którym zagraża utrata płynności finansowej w związku z zakłóceniami na rynku rolnym spowodowanymi agresją Federacji Rosyjskiej wobec Ukrainy, w formie dofinansowania zakupu w okresie od dnia 16 maja 2022 r. do dnia 31 marca 2023 r. nawozów mineralnych innych niż wapno nawozowe i wapno nawozowe zawierające magnez od podmiotów prowadzących działalność w zakresie obrotu nawozami lub sprzedaży nawozów.

Pomoc będzie przyznawana na wniosek producenta rolnego złożony do kierownika biura powiatowego Agencji właściwego ze względu na miejsce zamieszkania albo

siedzibę producenta rolnego na formularzu opracowanym przez Agencję i udostępnionym na jej stronie internetowej.

Wniosek można złożyć raz do dnia 14 lipca 2023 r.

Do wniosku ubiegający się o pomoc jest zobowiązany dołączyć kopie faktur, ich duplikaty lub imienne dokumenty księgowe o równoznacznej wartości dowodowej dokumentujące zakup w okresie od dnia 16 maja 2022 r. do dnia 31 marca 2023 r. nawozów mineralnych innych niż wapno nawozowe i wapno nawozowe zawierające magnez.

Wysokość pomocy nie może przekroczyć iloczynu:

- 1) deklarowanej przez producenta rolnego we wniosku o przyznanie płatności bezpośrednich, o których mowa w ustawie z dnia 8 lutego 2023 r. o Planie Strategicznym dla Wspólnej Polityki Rolnej na lata 2023-2027, powierzchni upraw rolnych i stawki pomocy;
- 2) liczby ton nawozów mineralnych innych niż wapno nawozowe i wapno nawozowe zawierające magnez, zakupionych w okresie od dnia 16 maja 2022 r. do dnia 31 marca 2023 r., i różnicy ceny za tonę nawozów mineralnych innych niż wapno nawozowe i wapno nawozowe zawierające magnez, zakupionych w okresie od dnia 16 maja 2022 r. do dnia 31 marca 2023 r., oraz średniej ceny danego typu nawozu mineralnego ogłoszonej przez ministra właściwego do spraw rolnictwa w Biuletynie Informacji Publicznej na stronie podmiotowej obsługującego go urzędu.

Wysokość stawki wynosi:

- 1) 500 zł na 1 ha powierzchni upraw rolnych, z wyłączeniem traw na gruntach ornych oraz łąk i pastwisk;
- 2) 250 zł na 1 ha powierzchni łąk i pastwisk oraz traw na gruntach ornych, z wyłączeniem powierzchni, na które przyznano pomoc finansową w ramach działania „Działanie rolno-środowiskowo-klimatyczne” objętego Programem Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2014-2020, za realizację zobowiązań rolno-środowiskowo-klimatycznych, w ramach których obowiązuje całkowity zakaz nawożenia.

W przypadku gdy ze złożonych wniosków będzie wynikać, że zapotrzebowanie na pomoc przekroczy łącznie kwotę 4,7 mld zł, do obliczenia wysokości tej pomocy

będzie zastosowany współczynnik korygujący. Współczynnik korygujący stanowi iloraz kwoty 4,7 mld zł i kwoty równej zapotrzebowaniu na tę pomoc wynikającemu ze złożonych wniosków oraz jest ustalany z dokładnością do dwóch miejsc po przecinku.

Odnosząc do cen gazu i energii elektrycznej informuję, że ustawa z dnia 7 października 2022 r. o szczególnych rozwiązaniach służących ochronie odbiorców energii elektrycznej w 2023 roku w związku z sytuacją na rynku energii elektrycznej (Dz.U. z 2023 r. poz. 269, 295), wprowadziła działania chroniące gospodarstwa domowe przed gwałtownymi podwyżkami cen energii elektrycznej. Wsparcie polega na zamrożeniu wzrostu wysokości rachunków za energię elektryczną w 2023 r. na poziomie z 2022 r. dla limitu zużycia energii wynoszącego 2 MWh. Należy podkreślić, że gospodarstwa domowe rolników objęte zostały wyższym limitem, wynoszącym 3 MWh – zgodnie z art. 3 ust. 1 pkt. 1 ustawy do wyższego limitu uprawnieni są odbiorcy prowadzący gospodarstwo rolne, o którym mowa w art. 2 ust. 1 ustawy z dnia 15 listopada 1984 r. o podatku rolnym, lub prowadzącego dział specjalny produkcji rolnej w rozumieniu art. 2 ust. 3 i 3a ustawy z dnia 26 lipca 1991 r. o podatku dochodowym od osób fizycznych. Przepisy ustawy wprowadzają dodatkowo możliwość uzyskania upustu dla gospodarstw, które zaoszczędzą energię w 2023 r. o 10% względem 2022 r.

Rolnicy, korzystający z ww. zamrożenia cen, w przypadku przekroczenia limitu zużycia 3 MWh, dalej będą objęci wsparciem. Przepisy ustawy z dnia 27 października 2022 r. o środkach nadzwyczajnych mających na celu ograniczenie wysokości cen energii elektrycznej oraz wsparciu niektórych odbiorców w 2023 roku, wprowadzają cenę maksymalną na energię elektryczną, która stosowana będzie przez sprzedawców energii do rozliczeń z odbiorcami uprawnionymi. Dla gospodarstw domowych rolników cena ta będzie nie wyższa niż 693 zł/MWh.

Mechanizmem ceny maksymalnej objęta została również działalność rolna, która nie kwalifikowała się do stosowania zamrożenia cen energii na podstawie limitu 3 MWh. W takiej sytuacji ochrona rolników realizowana będzie poprzez zastosowanie do rozliczeń ceny maksymalnej 785 zł/MWh – zgodnie z art. 2 pkt 2 lit. c ustawy, odbiorcą uprawnionym jest również odbiorca będący m.in. producentem rolnym będącym osobą fizyczną wpisaną do ewidencji producentów, o której mowa w przepisach

ustawy z dnia 18 grudnia 2003 r. o krajowym systemie ewidencji producentów, ewidencji gospodarstw rolnych oraz ewidencji wniosków o przyznanie płatności, lub osobą fizyczną prowadzącą dział specjalny produkcji rolnej w rozumieniu art. 2 ust. 3 i 3a ustawy z dnia 26 lipca 1991 r. o podatku dochodowym od osób fizycznych, w zakresie, w jakim zużywa energię elektryczną na potrzeby prowadzonej działalności. Dodatkowo wobec takich odbiorców przepisy ustawy przewidują zastosowanie w 2024 r. upustu, w przypadku zużycia przez tych odbiorców w okresie od 1 stycznia 2023 r. do 31 grudnia 2023 r. maksymalnie 90% średniego rocznego wolumenu z lat: 2018-2022. Wysokość upustu wynosić będzie 10% wartości rachunku za obrót energią elektryczną.

Podsumowując, dzięki wprowadzeniu przepisów ustawy z dnia 7 października 2022 r., oraz ustawy z dnia 27 października 2022 r., polscy rolnicy zostali objęci bardzo szeroką i kompleksową ochroną w zakresie cen energii elektrycznej w 2023 r. Rolnik, który zużywa energię elektryczną na potrzeby gospodarstwa domowego będzie objęty limitem 3MWh, dla którego ceny i stawki opłat zostały "zamrożone" w 2023 r. na poziomie z 2022 r. W tym zakresie rolnik powinien złożyć odpowiednie oświadczenie do sprzedawcy energii. Jeżeli rolnik przekroczy limit zużycia 3 MWh, to wówczas w rozliczeniach będzie stosowana cena 693 zł/MWh - automatycznie - bez konieczności składania dodatkowych oświadczeń do sprzedawcy.

W odniesieniu do zużycia energii elektrycznej na potrzeby prowadzonej działalności rolniczej (np. obora rozliczana w grupie taryfowej C), rolnik został objęty ochroną poprzez zastosowanie do rozliczeń ceny maksymalnej 785 zł/MWh. W tym przypadku należało złożyć odpowiednie oświadczenie do sprzedawcy energii do dnia 30 listopada 2022 r. (zgodnie ze wzorem stanowiącym załącznik do rozporządzenia Ministra Klimatu i Środowiska z dnia 30 grudnia 2022 r. (Dz. U. poz. 6)). Jeżeli oświadczenie zostanie złożone w późniejszym terminie, sprzedawca zobowiązany będzie do stosowania wobec tego odbiorcy ceny maksymalnej ze skutkiem od miesiąca następującego po miesiącu, w którym złożono oświadczenie. W przypadku rezygnacji ze złożenia przedmiotowego o świadczenia, rolnik za zużycie energii elektrycznej będzie rozliczany według ceny zawartej w umowie.

Natomiast zakłady przetwórstwa rolno-spożywczego mogą skorzystać z rozwiązań ustawy z dnia 27 października 2022 r. o środkach nadzwyczajnych mających na celu

ograniczenie wysokości cen energii elektrycznej oraz wsparciu niektórych odbiorców w 2023 roku (Dz. U. poz. 2243, z późn. zm.), w ramach której wprowadzony został nadzwyczajny instrument zwiększający bezpieczeństwo energetyczne gospodarstw domowych, niektórych podmiotów świadczących usługi użyteczności publicznej oraz sektora mikro, małych i średnich przedsiębiorstw. Jednocześnie zaproponowany instrument został skonstruowany w taki sposób, aby zachęcać odbiorców do oszczędzania energii elektrycznej. Ustawa określa m.in.:

1) maksymalną cenę sprzedaży w wysokości 693 zł/MWh dla odbiorcy uprawnionego w rozumieniu art. 2 pkt 1 ustawy z dnia 7 października 2022 r.

- szczególnych rozwiązaniach służących ochronie odbiorców energii elektrycznej w 2023 roku w związku z sytuacją na rynku energii elektrycznej (Dz. U. poz. 2127), w przypadku gdy zużywa energię elektryczną powyżej maksymalnych limitów zużycia;

2) maksymalną cenę sprzedaży energii elektrycznej w wysokości 785 zł/MWh stosowaną w rozliczeniach z odbiorcami uprawnionymi, tj. min.:

- przedsiębiorcami będącymi: mikroprzedsiębiorcą, małym przedsiębiorcą albo średnim przedsiębiorcą w rozumieniu art. 7 ust. 1 pkt 1–3 ustawy z dnia 6 marca 2018 r. – Prawo przedsiębiorców (Dz. U. z 2021 r. poz. 162 i 2105 oraz z 2022 r. poz. 24, 974 i 1570), w zakresie, w jakim zużywają energię elektryczną na potrzeby podstawowej działalności,
- podmiotami będącymi: małym albo średnim przedsiębiorstwem w rozumieniu art. 2 pkt 1 rozporządzenia Rady (UE) 2022/1854 z dnia 6 października 2022 r. w sprawie interwencji w sytuacji nadzwyczajnej w celu rozwiązania problemu wysokich cen energii (Dz. Urz. UE L1 261 z 07.10.2022, str. 1), producentem rolnym będącym osobą fizyczną wpisaną do ewidencji producentów, o której mowa w przepisach ustawy z dnia 18 grudnia 2003 r. o krajowym systemie ewidencji producentów, ewidencji gospodarstw rolnych oraz ewidencji wniosków o przyznanie płatności (Dz. U. z 2022 r. poz. 2001), lub osobą fizyczną prowadzącą dział specjalny produkcji rolnej w rozumieniu art. 2 ust. 3 i 3a ustawy z dnia 26 lipca 1991 r. o podatku dochodowym od osób fizycznych (Dz. U. z 2021 r. poz. 1128, z późn. zm.) w zakresie, w jakim zużywają energię elektryczną na potrzeby prowadzonej działalności,

3) zasady i tryb przyznawania i wypłacania rekompensat dla podmiotów uprawnionych z tytułu wprowadzenia ceny maksymalnej;

4) zasady i tryb czasowego ograniczenia wysokości cen energii elektrycznej na hurtowym rynku energii elektrycznej.

W celu ograniczenia negatywnych skutków kryzysu na rynku gazu ustawą z dnia 15 grudnia 2022 r. o szczególnej ochronie niektórych odbiorców paliw gazowych w 2023 r. w związku z sytuacją na rynku gazu (Dz.U. z 2022 r. poz. 2687, z późn. zm.) wprowadzony został mechanizm polegający m.in. na:

- zagwarantowaniu odbiorcom chronionym paliw gazowych oraz odbiorcom realizującym zadania z zakresu użyteczności publicznej objętych taryfą, ceny maksymalnej paliw gazowych oraz stawek opłat usług dystrybucji paliw gazowych na poziomie nie wyższym niż te stosowane w 2022 r.,
- przyznaniu odbiorcom chronionym paliw gazowych, refundacji za poniesione koszty podatku od towarów i usług.

Obowiązek stosowania przez sprzedawców paliw gazowych w rozliczeniach z odbiorcami końcowymi paliw gazowych, ceny maksymalnej wynoszącej 200,17 zł/MWh obejmuje okres od dnia 1 stycznia 2023 r. do dnia 31 grudnia 2023 r.

Podmiotami, wobec których sprzedawcy gazu zobowiązani są do stosowania ceny maksymalnej są odbiorcy w gospodarstwach domowych oraz szereg innych jednostek i organizacji wyszczególnionych w przepisie art. 62b ust. 1 pkt 2 ustawy z dnia 10 kwietnia 1997 r. – Prawo energetyczne (Dz. U. z 2022 r. poz. 1385, z późn. zm.).

Jednocześnie w celu zapewnienia możliwie największej efektywności rozwiązań łagodzących ryzyko wzrostu cen paliw gazowych, wprowadzono rozwiązanie, z którym ww. grupy odbiorców będą uiszczać opłatę za usługi dystrybucyjne na poziomie wynikającym z taryfy zatwierdzonej przez Prezesa URE dla operatora systemu dystrybucyjnego na 2022 r.

Z powyższego obowiązku stosowania ceny maksymalnej paliw gazowych wyłączeni się sprzedawcy, którzy ustalili w ramach zawartych ze swoimi odbiorcami umów albo zatwierdzonych taryf na 2023 r., ceny korzystniejsze niż cena maksymalna.

Aby ograniczyć wzrost kosztów dla odbiorców paliw gazowych w gospodarstwach domowych o najniższych dochodach, zużywających paliwa gazowe do celów grzewczych, w ustawie wprowadzony został mechanizm refundacji podatku od towarów i usług, poniesionego przez tych odbiorców za paliwa gazowe dostarczone

w 2023 r.. Refundacja podatku VAT, przysługuje gospodarstwu domowemu, które jako główne źródło ogrzewania wykorzystuje urządzenia grzewcze zasilane paliwami gazowymi (wpisane lub zgłoszone do centralnej ewidencji emisyjności budynków), a którego przeciętne miesięczne dochody, w przypadku gospodarstwa jednoosobowego nie przekraczają 2100 zł, lub 1500 zł na osobę w przypadku gospodarstwa wieloosobowego.

Jednocześnie na mocy ustawy z dnia 9 marca 2023 r. o zmianie ustawy o postępowaniu egzekucyjnym w administracji oraz niektórych innych ustaw (Dz.U. z 2023 r., poz. 556) rozszerzony został katalog odbiorców uprawnionych do skorzystania z niższej ceny gazu.

Podmiot uprawniony stosuje cenę maksymalną paliw gazowych również w rozliczeniach z odbiorcami, którzy są przedsiębiorcami w rozumieniu art. 4 ust. 1 lub 2 ustawy z dnia 6 marca 2018 r. – Prawo przedsiębiorców (Dz. U. z 2023 r. poz. 221, 641) nie zalegają w regulowaniu zobowiązań podatkowych, składek na ubezpieczenia społeczne, ubezpieczenie zdrowotne, Fundusz Gwarantowanych Świadczeń Pracowniczych, Fundusz Pracy, Fundusz Emerytur Pomostowych lub Fundusz Solidarnościowy i którzy na dzień 31 grudnia 2022 r.:

- 1) prowadzili działalność gospodarczą, oznaczoną według Polskiej Klasyfikacji Działalności (PKD) 2007, jako rodzaj przeważającej działalności, kodem 10.71.Z lub
 - 2) prowadzili działalność gospodarczą oznaczoną według Polskiej Klasyfikacji Działalności (PKD) 2007, kodem 10.71.Z, w formie spółdzielni w rozumieniu przepisów ustawy z dnia 16 września 1982 r. – Prawo spółdzielcze (Dz. U. z 2021 r. poz. 648), lub
 - 3) prowadzili działalność gospodarczą oznaczoną według Polskiej Klasyfikacji Działalności (PKD) 2007, kodem 10.71.Z, i których przychód z działalności w rozumieniu przepisów podatkowych w jednym z dwóch miesięcy kalendarzowych poprzedzających bezpośrednio miesiąc złożenia wniosku, pochodził w co najmniej 50% ze sprzedaży wyprodukowanych przez tych przedsiębiorców pieczywa, świeżych wyrobów ciastkarskich lub ciastek
- którzy do prowadzenia tej działalności gospodarczej wykorzystują piece ogrzewane paliwami gazowymi i dysponują limitem pomocy de minimis jeżeli rozliczenia te

dotyczą paliw gazowych dostarczonych w okresach wskazanych we wniosku, zawierających się w okresie od dnia 1 kwietnia 2023 r. do dnia 31 grudnia 2023 r..

W tym przypadku warunkiem stosowania ceny maksymalnej paliw gazowych jest złożenie przez odbiorcę do Zakładu Ubezpieczeń Społecznych, wniosku o stosowanie ceny maksymalnej paliw gazowych we wskazanym przez tego odbiorcę okresie.

W celu udzielenia pomocy przedsiębiorstwom energochłonnym wykorzystującym paliwa gazowe, Rada Ministrów uchwałą nr 1/2003 z dnia 3 stycznia 2023 r przyjęła program „Pomoc dla sektorów energochłonnnych związaną z nagłymi wzrostami cen gazu ziemnego i energii elektrycznej w 2022 r.”. Program został opracowany na podstawie ustawy z 29 września 2022 r. o zasadach realizacji programów wsparcia przedsiębiorców w związku z sytuacją na rynku energii w latach 2022-2024. Budżet tego programu to ponad 5 mld zł.

O pomoc mogły wnioskować przedsiębiorstwa z branż, które są szczególnie narażone na wzrost kosztów energii elektrycznej i gazu ziemnego. Wykaz branż uprawnionych do uczestnictwa w programie określa załącznik do programu „Pomoc dla sektorów energochłonnnych związaną z nagłymi wzrostami cen gazu ziemnego i energii elektrycznej w 2022 r.”, do których należą min.: następujące rodzaje działalności gospodarczych:

- wg kodów PKD:
 - 10.41.Z - Produkcja olejów i pozostałych tłuszczów płynnych,
 - 10.62.Z - Wytwarzanie skrobi i wyrobów skrobiowych,
 - 10.81.Z - Produkcja cukru,
 - 1.06.Z - Produkcja słodki;
- wg kodów PRODCOM:
 - 10311130 - Ziemniaki zamrożone, przetworzone lub zakonserwowane (włączając ziemniaki ugotowane lub częściowo ugotowane w oleju, a następnie zamrożone; z wyłączeniem zakonserwowanych octem lub kwasem octowym),
 - 10311300 - Ziemniaki suszone w postaci mąki, mączki, płatków, granulek i pelletów,
 - 10391725 - Przecier pomidorowy i pasta, zagęszczone,
 - 105122 - Mleko pełne w proszku,
 - 105121 - Odtłuszczone mleko w proszku,

- 105153 – Kazeina,
- 105154 - Laktoza i syrop laktozowy,
- 10515530 - Serwatka i serwatka zmodyfikowana, w proszku, w granulkach lub w innej stałej postaci, nawet zagęszczona lub zawierająca dodatek środka słodzącego,
- 10891334 - Drożdże piekarnicze.

Do programu kwalifikowali się przedsiębiorcy prowadzący swoją działalność w Polsce, którzy spełniają łącznie dwa warunki:

- koszty zakupu energii elektrycznej i gazu ziemnego stanowiły co najmniej 3% wartości ich produkcji w 2021 r. lub 6% wartości produkcji w pierwszej połowie 2022 r.
- co najmniej połowa ich przychodów lub wartości produkcji pochodziła z działalności w kodach PKD lub kodach PRODCOM wymienionych na liście sektorów szczególnie narażonych na skutki kryzysu, opracowanej przez Komisję Europejską.

Kwota wsparcia uzależniona została od wysokości kosztów kwalifikowanych poniesionych przez przedsiębiorcę od lutego do grudnia 2022 r. Są to koszty zakupu gazu i energii, wynikające ze wzrostu cen wyższego niż o 50% względem średniej ceny z 2021 r. Ponadto, ustalone zostały dwa maksymalne limity pomocy uzależnione od sytuacji finansowej przedsiębiorcy. Limit podstawowy to 50% kosztów kwalifikowanych, maksymalnie do 4 mln euro na grupę kapitałową. Do zwiększonego limitu pomocy uprawnieni zostali przedsiębiorcy, którzy odnotowali spadek wskaźnika EBITDA (miara rentowności przedsiębiorstwa) o co najmniej 40% pomiędzy całym rokiem 2021 a 2022, albo pomiędzy drugim półroczem 2021 r. a drugim półroczem 2022 r. Zwiększony limit będzie dotyczył również tych firm, które w obu tych okresach odnotowały ujemny wskaźnik EBITDA. Kwota wsparcia w zwiększonym limicie może wynieść do 80% kosztów kwalifikowanych, aż do 50 mln euro na grupę kapitałową.

Nabór wniosków prowadzony był przez Narodowy Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej i trwał od 9 do 22 lutego br.

Aktualnie Ministerstwo Rozwoju i Technologii opracowuje program na rok 2023.

Podkreślenia wymaga, że właściwym ministrem do spraw bezpieczeństwa energetycznego kraju, w tym bezpieczeństwa dostaw energii, surowców energetycznych i paliw jest Minister Klimatu i Środowiska, natomiast w zakresie rządowego programu pomoc dla sektorów energochłonnych związana z nagłymi wzrostami cen gazu ziemnego i energii elektrycznej jest Minister Rozwoju i Technologii.

Z wyrazami szacunku

z up. Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi
Janusz Kowalski
Sekretarz Stanu
/podpisano elektronicznie/

Do wiadomości:

Kancelaria Prezesa Rady Ministrów